

Budapestre vonatkozó ujságcikk

Osztályozás

Tárgy

343.7

Szerző:

Cím: *A svábhegyi iskola botránya*

Hely

Idő

"1919"

Forrás:

Déli Hírlap

Személy

Bp

1919. 3. 17

(Hely)

(Idő)

(Köj. v. füz.)

(Oldal)

A svábhegyi iskola botránya

Pedagógia helyett disznóhizlalás és vagyongyűjtés — Tóth Kálmán iskolaigazgató tömegos visszaélései — Bárczy volt főpolgármester és két tanácsnok is szerepel az ügyben

(A Déli Hírlap tudósítójától.) A Kéz-kezet mos éven felépült régi, tizet-tes fővárosi gazdálkodás egyik csunya botrányáról kell itt beszámolnunk. A maga undorító meztelenségében jelentkezik benne a korrupció, amely már-már mindenkit megfertőzött a város házában. A súlyosan kompromittáló adatok tolvajnak és sikkasztónak bégyegeznek egy iskolaigazgatót, aki bűntársaival hat éven keresztül üzhette mesterkedéseit, anélkül, hogy csak egyetlen hajszála is meggörcsült volna. Rendszeres ajándékozás révén zsebében tartott egész sereg köztisztviselőt. Váloztak padjára kell ültetni az egész társaságot s példás büntetésük elretentő példánál szolgáljon.

Tóth igazgatókosárfonó-műhelye a főváros pénzén

Tóth Kálmán, a svábhegyi Diana-úti elemi iskola igazgatója még 1913-ban azt javasolta a főváros tanácsának, hogy a Svábhegyen csináljanak együtt Kosárfonó tanfolyamot. Az akkori tanács Tóth Kálmán személyében nem látott elég garanciát és vele nem szerződött. A furfangos iskolaigazgatót ez nem riasztotta el. Megalakította az Istenhegyi Népművelő Társaságot, amelynek egy személyben ő volt az elnöke, igazgatója és az egyetlen tagja is. Ezen az álegyesületen keresztül az ő szerződést kötött a fővárossal és a földművelésügyi miniszteriummal oly módon, hogy a kosárfonó-tanfolyam fenntartásához a főváros kétharmaddal, a földművelésügyi miniszterium pedig egyharmaddal járult hozzá. Természetes, hogy legalább ilyen arányban a jövedelem is megillette volna az alapítókat. Tóth Kálmán mindig azzal felelt a fővárosnak, hogy nincs jövede-

lem. Pedig ezt világosan megcáfolta az a körülmény, hogy a kosárfonó műhelyben Kublik József mesteren kívül állandóan egy-két kiegészítő mester, egy segéd és husz-harminc tanuló dolgozott és könyvekből is kimutatható volt, hogy az üzem különösen jövedelmez. De minden hasznot Tóth Kálmán igazgató vágott zsebre. Övé volt mindaz a pénz és nagy előny is, amely különféle ajándékok osztogatása révén szinte magától az ölébe hullott.

Ajándék Bárczy főpolgármesternek és a tanácsnok uraknak

Bárczy István akkori polgármestert egy valódi spanyol nádháncsból készült gyöngörű kosárszéssel lepté meg első ízben az élelmes Tóth Kálmán iskolaigazgató, majd pedig a múlt évben, amikor Bárczyt főpolgármesterré nevezték ki, egy még értékesebb kosárszék ajándékozásában rőtta le hátláját a hűséges Tóth. Ezen a kosárszéken Kublik mester hónapokig dolgozott és csak a nyers, beszerzési értékét ezer koronára becsülték. Városv Gyula és Wildner Ödön tanácsnok urakról sem feledkezett meg a szemfüles igazgató. Mindkettőjüket

egyegety remekszép gyermekszoba garnitúrával lepté meg. Gerlóczy Zsigmond egyetemi tanárnak, a háziiorvosának több értékes kosarat ajándékozott. Csakhogy itt is az volt a baj, hogy az igazgató ur a kosarakat a főváros tulajdonából adta. Egy szép szobagarnitúrát kapott fűzből Riczkyné tanítónő is. Tóth igazgató ur bizalmasa és ezenkívül a földművelésügyi miniszterium számos tisztviselője. Hogy a derűre-horura osztogatott ajándékoknak megvolt a kellő hatása, az kétségtelen. Tóth Kálmán 1913-tól egészen mostanáig zavartalanul károsíthatta a fővárost és visszaéléseit rákásra halmozhatta. Sem a főpolgármesternek, sem a tanácsnokoknak nem szunt szemet, hogy az időnként kipatantó szabálytalanságok és visszaélések miatt miért kell minden évben Tóth Kálmán ellen fegyelmet indítani, helyesebben: miért kell minden alkalommal büntetlenül futni hagyni.

A kosárfonó-műhelyből kikerülő ajándékok nagy hatást értek el még a Hungária-malomban is, ahonnan az igazgató öt-hat hízdizsnója számára a korpautalványok mindig előnyben részesültek. De jutott az ajándékkosarakból a Korpaközpont Almássy-téren lakó tükárának is, akinek révén aztán Tóth igazgató rengeteg korpához,

kukoricához és árpa-hoz infótt. A til-
kár nevének és közelebbi adatainak
megállapítására a bűnügyi vizsgálat
hivatott.

Iskolai konyha az igazgató ur sertései számára

A kosárfonás tanításának ürügye
alatt folytatott csunya harásolás még
nem elégítette ki a nagytevékenységű
embert. Kívette a főváros tanácsát,
hogy csináljanak az iskola keretében
gazdasági iskolai konyhát, melyben a

szegény iskolás gyermekeket főzni ta-
nítanák. Ez a konyha is nagyszerű jó-
vedelmi forrásnak bizonyult az igaz-
gató részére. Az oda kiutalt ételmisze-
reket egyenesen átvitette a saját kony-
hájába, magyarul: ellopja. Amit aztán
az iskolás gyerekek főztek az iskolai
konyhán, azt az igazgató a saját hizói
részére a moslékba dobatta. A főváros
pénzéből fizetett Balogh Szádi nevű ta-
karítónőt teljes két esztendeig Tóth
igazgató a hizóinak gondozására hasz-
nálta fel. A napközi otthon burgonyá-
ját szintén a saját sertéseivel etette meg.
Szóval, ott a svábhegyi iskolában min-
den az igazgató öt-hat hizó sertése kö-

rül fordult meg. A népnevelés, peda-
gógia, népjóléti gondoskodás, mind
csak keret volt.

Most következik a kertgazdaság ügye,
mert ilyen is volt a Svábhegyen. Ez
lett volna az iskola legjövendőbb
része, de végeredményben ez is csak
ennek a rendkívül mohó embernek
maggazdagodását szolgálta. Ezenkívül
mintegy négyszáz kiló méztermés ke-
rült ki onnan és ha csak husz koroná-
jával számítjuk is, ez is nyolc ezer ko-
rona, melyből a főváros nem látot-
t egyetlen fillért sem. Az igazgató a mag-
zsebére eladogatta, de nyugtát nem
adott az összegről. Az ott termelt ba-
rack kőbőjt nyolc koronájával, tehát
jővel a maximális áron felül árásított
a nyaratólnak és a differenciát zsebr-
vágta.

Csalások és visszaélések ételmiszerjegyekkel

Mindenekelőtt felhívom azonban a
bizottsági elnöki minőségében elkö-
vetett sokféle visszaélése. A lisztbizottsá-
got egyszerűen albérletbe adta Riczkyné

né Nagy Sarolta tanítónőnek, aki a
ételmiszerjegyekkel a csalások egész
láncolatát követte el. Számszámra ve-
át ételmiszerjegyeket a központi liszt
hivataltól nem létező címekre. Például
üres, beépítetlen telkeket jelentett b
mint népes lakóházakat és az ezektől
átvevett ételmiszerjegyeket különféle má-
ellenértékekért forgalomba hozta. Vo-
egy Polgárné nevű mosónője, aki ne-
lészpénzfizetésért, hanem ételmisze-
jegyért dolgozott neki, Riczkyné
potya tejjegyeket fűnekfőának oszt-
gatta. Ő maga naponta két liter tej-
kapott ingyen Jankovics péktől és L-
kács fűszerestől, akinél különben Ric-
kyné albérletben lakott. A környékbe
falvakból bejáró parasztlaszszonyok ve-
tak Riczkyné legjobb kliensei. Az étel-
miszerjegyekért cserébe bort, szőlő-
mustot, gyümölcsöt, baromfit, tojás-
hoztak. Hogy Tóth igazgató és Riczk-
né mennyire együtt dolgoztak, mutat
az is, hogy az iskola részére kiutalt f-
nak és szénnek nagyrészt a később
megindított vizsgálat Riczkyné lakás-
találta meg. Ugyasimint megtalált

nála az iskola épületének összes k-
csait, hatvanhárom darabot.

A lisztbizottságok régi rossz rend-
rét felhánytorgató szocialista tanítósé-
az érdem, hogy végre a körmére m-
tek Tóth Kálmán igazgatónak, akin
ügyével már a tanács is kénytelen v-
foglalkozni és a terhelő adatok bir-
kában elrendelte rögtön felfüggesz-
sét. Négytagú számvézéségi bizottsá-
ment ki a svábhegyi iskolába, hogy
értékeket átvegye. Az igazgató a tort-
terem padlására nem akarta felenged-
a bizottságot. Jól tudta, hogy mi-
feltörték a padlást és a következő d-
gokat találtak ott: négy zsák lisztet,
zennyű zsák korpát, hét zsák és hár-

láda árpat, sok kukoricát, hatvan kiló
zást, ötven kiló mézet, husz kiló cuk-
rot, fél zsák búzát, tizenkét kiló rizst,
egy egész láda darát.

A megindított fegyelmi vizsgálat
máris annyi terhelő adatot produkált
Tóth Kálmán igazgató és Riczkyné el-
len, hogy a bűnvádi eljárást az ügyész-
ségnek hivatalból meg kell indítania
mindkettőjük ellen. Nem elég azonban,
hogy csak ezek ketten bünhődjenek.
Kíméletlen nagytakarítást kell végezni
az egész vonalon és irgalmatlanul ki-
 kell söpörni a régi szemetet.